

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoR/9/2023
Identifikačné číslo spisu:	7219201028
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7219201028.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci oprávneného Ing. W. F., narodeného XX. B. XXXX, bytom V. Y., Y. ulica č. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Füzerom, Trebišov, M. R. Štefánika č. 1256/22, proti povinnej PhDr. J. F., narodenej XX. F. XXXX, bytom V. Y., W. ulica č. XXX/XX, korešpondenčná adresa: K., H. 3, zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Bardejov, Na hradbách 5, o nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletým C. F., narodeného X. Q. XXXX zastúpeným procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-14Em/1/2019 (pôvodne na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14Em/1/2019), o dovolaní povinnej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. januára 2023 sp. zn. 8CoP/368/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 10. januára 2023 sp. zn. 8CoP/368/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 10. januára 2023 č. k. 8CoP/368/2022-647 odmietol odvolanie povinnej matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II z 21. novembra 2022 č. k. 14Em/1/2019-593, v súčasnosti Mestského súdu Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“), ktorým súd prvej inštancie uložil povinnej poriadkovú pokutu vo výške 700,- eur a zároveň nariadil neodkladné opatrenie, v rámci ktorého uložil povinnosť maloletému C. a jeho rodičom, teda oprávnenému a povinnej podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach. Okrem iného uložil oprávnenému a povinnej (rodičom C.) povinnosť spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, a to pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

1.1. Odvolací súd v odôvodnení skonštatoval, že z obsahu súdneho spisu mal za preukázané, že povinnej, resp. jej právnomu zástupcovi bolo napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu doručené 25. novembra 2022, pričom v zmysle § 121 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení

neskorších predpisov (ďalej len "CSP") jej 15 dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť 26. novembra 2022 a skončila 12. decembra 2022 v pondelok (riadny pracovný deň). Nakoľko povinná podala odvolanie 14. decembra 2022, čo nepochybne vyplývalo z pečiatky Okresného súdu Košice II (v súčasnosti Mestského súdu Košice), odvolací súd odvolanie povinnej odmietol podľa § 386 písm. a/ CSP ako oneskorene podané.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala povinná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP žiadajúc, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

2.1. Dovolateľka namietala, že odmietnutím včas podaného odvolania došlo k porušeniu jej patriacich procesných práv do takej miery, že bolo porušené právo na spravodlivý proces. Poukázala na to, že 12. decembra 2022 podala odvolanie na poštovú prepravu, čím zachovala včasnosť jeho podania, ktorú zároveň preukázala predloženým podacím lístkom z poštového podniku, pričom súd prvej inštancie až fyzicky prevzal túto zásielku na pošte 1 v Košiciach 14. decembra 2022. Zdôraznila, že odvolací súd správne určil koniec plynutia danej lehoty, avšak nesprávne posúdil skutočnosť, ktorým dňom bolo predmetné odvolanie povinnou podané.

3. Oprávnený a procesný opatrovník sa k dovolaniu povinnej nevyjadrili.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné.

5. V danom prípade je dovolanie podané vo veci výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých; prípustnosť dovolania povinnej bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu

sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dane.

10. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania povinnej odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho účastníkovi konania, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, z čoho doslo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

11. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

12. Podľa § 121 ods. 2, 3 a 5 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. (ods. 2) Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. (ods. 3) Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času. (odsek 5)

13. Podľa § 123 CSP podanie je úkon určený súdu (odsek 1). Podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia. (odsek 2)

14. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

15. Povinná vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP. V dovolaní vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP videla v tom, že odvolací súd odmietol jej odvolanie z dôvodu oneskoreného podania, i keď odvolanie podala na poštovú prepravu v zákonnej lehote.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo povinnej prostredníctvom jej právneho zástupcu doručené 25. novembra 2022. Lehota na podanie odvolania proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie začala povinnej plynúť 26. novembra 2022 a jej posledný deň pripadol v zmysle § 121 ods. 4 CSP na pondelok 12. decembra 2022, keďže pätnástym dňom lehoty bol deň pracovného pokoja (11. decembra 2022, nedeľa). Zo súdneho spisu vyplýva i to, že povinná „podala osobne“ podľa pečiatky súdu dňa 14. decembra 2022 Okresnému súde Košice II podanie označené ako „Vyjadrenie k uzneseniu“, súdom posúdené ako odvolanie.

17. Povinná v rámci dovolacieho konania predložila najvyššiemu súdu podací lístok z pošty s prideleným číslom T. poštovým podnikom, ktorým preukazovala, že dňa 12. decembra 2022 odovzdala na prepravu poštovú zásielku, ktorá podľa dovolateľky obsahovala odvolanie proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie.

18. Povinnou predložené potvrdenie pobočky pošty Košice¹² vystavené dňa 12. decembra 2022 osvedčuje, že „adresátovi Okresnému súdu Košice II, Štúrova 29, 041 10 Košice, bol zaslaný list so službou doporučené (2. trieda), podacie číslo T., od odosielateľa PhDr. J. F., W. XXX/XX, XXX XX V. Y., prijatý poštou dňa 12. decembra 2022 o 16:16 hod.“.

19. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal (iba) zo skutočnosti, že povinná podala odvolanie osobne na príslušnom súde prvej inštancie dňa 14. decembra 2022, tak ako to má podľa súdu vyplývať z pečiatky

prvoinštančného súdu, a preto odvolanie povinnej napadnutým rozhodnutím odmietol ako oneskorene podané. Odvolaciemu súdu pritom uniklo pozornosti, že na pečiatke súdu okrem dátumu prijatia „osobne podaného podania“ povinnou, už nie je uvedený čas prijatia podania, počet podaní, prílohy a ich počet, čo bezpochyby vzbudzuje pochybnosť o tom, či predmetné podanie povinná skutočne doručila súdu osobne, teda či skutočne nejde o podanie súdu doručené povinnou poštou. Pochybnosti narástli predložením potvrdenia o odovzdaní zásielky poštovému podniku dňa 12. decembra 2022 povinnou, čo je posledný deň lehoty na podanie odvolania voči uzneseniu súdu prvej inštancie (§ 121 ods. 5 veta prvá CSP), čo potom bezpochyby vytvára zásadný rozpor o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie odvolania povinnou, ktorý treba odstrániť (napr. preverení v evidencii doručenej pošty Okresného súdu Košice II aká zásielka mu bola doručená pod podacím č. T. a pod.).

20. Najvyšší súd zároveň zdôrazňuje, že aj keby mal súd isté pochybnosti o včasnom doručení odvolania povinnej, opakovane konštatoval, že ak záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku nie je preukázaný mimo rozumných pochybností, treba vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/196/2009, 3Cdo/226/2011, 3Cdo/228/2011, 3Cdo/196/2012, 3Cdo/294/2013, 3Cdo/38/2015). Najvyšší súd tieto závery formuloval aj pod vplyvom ústavnoprávných náhľadov Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré boli vyjadrené napríklad v jeho rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 331/04, II. ÚS 63/06, I. ÚS 118/07, IV. ÚS 324/07, III. ÚS 249/08.

21. Ak v okolnostiach posudzovaného prípadu odvolací súd odmietol odvolanie povinnej ako oneskorene podané bez odstránenia zásadných rozporov o jeho včasnosti, odňal jej svojím konaním a rozhodnutím právo, aby na základe podaného odvolania bolo napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmané odvolacím súdom (porovnaj R 23/1994), t. j. týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil povinnej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a povinná opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

22. Najvyšší súd preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.